

SUHF kommenterar Riksrevisionens granskning av högskolans distansutbildning

Riksrevisionen konstaterar i rapporten *Högskolans distansutbildning – flexibilitet till ett pris* (RiR 2026:25) att distansutbildningen är efterfrågad och bidrar till livslångt lärande, men att det också finns vissa utmaningar, till exempel när det gäller pedagogik och examination. Den bilden delar SUHF. Däremot delar vi inte flera av rapportens slutsatser och förslag.

Fristående kurser är en styrka för Sverige. De ger studenterna valfrihet och kan kombineras till en examen med den ämnesbredd som arbetsmarknaden efterfrågar. Fristående kurser gör det också möjligt för yrkesverksamma att fördjupa sig, bredda sin kompetens och ställa om under hela arbetslivet. Att värdera kurser efter om de ligger inom ett område med prognosticerat överskott bygger på en förenklad bild av arbetsmarknadens behov. Kurser i till exempel språk, juridik och företagsekonomi kan vara viktiga delar av utbildningar mot bristyrken. Prognosen säger dessutom lite om kursens värde för den som redan arbetar, vilket Riksrevisionen själv medger.

Ersättningen per student behöver öka. Rapporten visar att ersättningsbeloppen för utbildning har urholkats under lång tid, trots senare års höjningar. För studenterna har det inneburit mindre lärarledd tid och färre kvalitetsskapande moment, såsom laborationer, fältstudier och färdighetsträning. Högre utbildning behöver en hållbar finansiering med mindre detaljstyrning. Riksrevisionens förslag att sänka ersättningen för vissa typer av kurser skulle leda till ytterligare fragmentering av resurstilldelningssystemet. Förslaget vilar dessutom på ett alltför osäkert underlag.

Inaktiva studenter är främst en regelfråga. Lärosätena har länge efterfrågat tydligare regler för hur de kan hantera studenter som registrerar sig men inte studerar. SUHF välkomnar därför att UKÄ har lämnat förslag om studieavbrott och ser fram emot regeringens beredning. Riksrevisionen föreslår att medel som i dag går till inaktiva studenter ska återföras till högskolans utbildning. Vid tidigare neddragningar, 2013 och 2025, omfördelades medlen till utbildningsområden som regeringen prioriterade. Om ersättningen läggs om måste pengarna stanna i lärosätenas utbildning, utan nya öronmärkningar. Anmälningssavgifter kan vi inte ställa oss bakom. De bryter mot principen om avgiftsfri högre utbildning och slår mot det livslånga lärandet.

Kvalitetsarbetet är lärosätenas ansvar, och det tar vi på allvar. Vi välkomnar rekommendationen att tydliggöra kursplanernas rättsliga status. Det är avgörande för en rättssäker examination i en tid med generativ AI. SUHF bidrar gärna till ett gemensamt utvecklingsarbete kring distanspedagogik och kvalitetssäkring, men utan ökad administrativ börda.